

Ljudska

Samouprava

Glasilno gospodarstva, prosvete in politike.

Izhaja
vsakega 10. in 25.
v mesecu.

Naročnina do
konca leta 1926
30 Din.

Številka poštno-
čakovnega urada
Ljubljana 12.592.

Uredništvo
in upravnništvo:
Kočevje št. 18.

Telefon št. 5.

Oglasi:

mali beseda 2 Din,
sicer po dogovoru.
V uredniškem delu
vrstica Din 10.—

Vsebina: Zunanja politika. — Italija in mi. — Boj za kočevarske kroglice. — Iz Narodne Radikalne Stranke. — Tedenske vesti. — Dopisi. — Gospodarstvo. — Inserati. —

Zunanja politika.

(Ob priliki konference Male antante na Bledu.)

Kočevje, dne 20. junija 1926.

Prospeh samostojne moderne države in njenih državljanov je danes odvisen najmanj toliko od zunanje politike kot od notranje. Kaj pomaga potnikom še boljše življenje na ladji, ako pa jo kapitan tako slabo krmari, da zadeva ob čeri in ne osigurava svojim pasażirjem mirnega življenja, izpostavljač jih neprestano razburjenju in smrtnim nevarnostim? Predpogoj zanesljivega krmarenja, vladanja, pa seveda je, da so prilike na ladji vsaj toliko urejene, da ne ovirajo kapitana, — vlade, zunanjega ministra — pri njegovem poslu, ampak pa da ga po možnosti podpirajo.

In kapitan mora vedeti, kod, kam in kako.

Ta naloga pa po vojni ni lahka niti zavidljiva. Svetovno politično merodajni svet je razdeljen v dva izrazita nasprotna tabora: zapadno-evropski-amerikanski in ruski. Ločijo je ne samo običajno nasprotnost interesov, ampak tudi principijelna vprašanja gospodarskega sistema in vladanja. Med njima ni kompromisa. Prvi zgoščuje svojo moč v Društvu Narodov s sedežem v Ženevi, drugi, s sedežem v Moskvi, je postal up in nada vseh od prvih baje zatiranih in izkoriščanih. Med tema taboroma koleba poražena Nemčija in kot zveni paradokso, fašistovska kapitalistična in imperijalistično zgovorna Italija, Japonska, Turčija itd. Ako je treba skloniti zapad na koncesijo, nihnejo na levo, na vzhod, ako bi se ga rado izkoristilo, na desno, na zapad.

V to kočljivo pozorišče svetovne politike so postavljene po vojni od zapada stvorjene ali razširjene baltske, srednjeevropske in balkanske države malega in srednjega reda. Hvaležnost, v kolikor jo politika sploh pozna, varnost eksistence in potreba kapitala jih silijo na zapad, zemljepisni položaj med nesigurno Nemčijo ter zemlje lačno ter nezanesljivo Italijo na eni strani in silnim ruskim kolosom novih svetovnih nazorov in metod na drugi strani jih pa opominja na previdnost. Toliko bolj, ker si kot slovanske države ne smejo zapreti potov do slovanske Rusije.

V tem prehodnem stanju vrenja in pripravljavanja se je naša država odločila za varno srednjo pot malega programa. Osigurati si težko priborjeno eksistenco navezujoč v ta namen skupne interese in, skupno življensko podlago: ohranitev mirovniških pogodb, z zapadom, pozicija čakanja proti vzhodu, mir in gospodarsko

ojačevalno sožitje s sosedi, ureditev notranjih razmer in odgoja nove generacije v nacionalnem in pozitivnem duhu — to je program naše države in naloga naše generacije. V kolikor vsebuje ta program zunanje politična vprašanja, so ista našla isti odmev v bratski Čehoslovaški Republici in kraljevini Rumuniji, vsled česar so se te tri države zvezale na tem skupnem programu v takozvano Malo antanto. In na skupni konferenci na Bledu od 16. do 19. t. m. so to zvezo podaljšali za nadaljna tri leta, potem ko so obdelali vsa skupna vprašanja sosedne in svetovne politike ter ugotovili skupno smer vseh treh držav za nadaljno dobo treh let. Dr. S.

Italija in mi.

Italija je jedina velesila, na katero mejimo. To dejstvo, ki nasproti državi srednjega reda, kot je naša, pomeni premoč, politično ne občutimo ugodno. Razen tega je Italija velesposobna država, kjer se nahaja vsa zemlja v rokah nekaj tisoč rodbin, dočim so ostali 40 milijoni koloni, delavci, proletarci. Ti hočejo zemlje, hočejo zvati nekaj svojega. Da ne zapalijo doma revolucije in ne pometejo z vladajočimi kot vihar s snežinkami, obračajo vladajoči pogled zemlje in zaslužka lačnih kolonov, delavcev in proletarcev v sosedne dežele, kar je ob lepih besedah in gestah tem lažje, ker je Italija ca 70% analfabetska. Tej masi se pokazuje na slavo in mogočnost starega Rima, ki je vladal nad celim Sredozemskim morjem in bil gospodar vseh na njega mejajočih dežel in še čes. Kjer so danes Paris, London, Köln, München, Dunaj, Budapest, Bukarest, Beograd, Carigrad, Jeruzalem, Kairo, Tunis, Maroko, tam je bil stari Rimljan, vsaj posestni, če že ne krvni prednik sedanjih Italijanov. Odtod silno mogočne imperijalistične besede in geste sedanjega političnega gospodarja Italije, bivšega ljudskošolskega učitelja, Benita Musolinija, brez dvoma prvovrstnega političnega talenta in organizatorja. Ako kdo, ume baš Musolini izborno obračati pozornost milijonskih mas na zunanji svet, na svoje sosede, vlivajoč v njih duše junaške tradicije, ponos do svojega rodu in zaupanje na sebe in sijajno bodočnost s pomočjo državnih osvajanj in kolonizacije. S tem vstvarja tudi predpogoje miru in stabilnosti svojega režima na znotraj.

Izleti in pogosti javni navduševalni in osvajaški govori Musolinija, ki daleko prekašajo svoječasne krepke govorance kajzerja Wilhelma II., so vznemirili nekatere naše politike,

zlasti opozicijske. Italija se sicer dela v besedah z nami za prijateljico, vodi z nami nad vse živahne trgovske stike, sklepa prijateljske pogodbe, toda dejstvo je, da je nasiloma zarezala s svojo državno mejo globoko v naše narodno meso, in dejstvo je, da si je osigurala preponderantne strateške meje na težak račun čistega našega narodnega ozemlja.

Tako osiguranje na račun prijatelja ne kaže niti zaupanja niti prijateljstva. Dejstvo je, da je vzela Italija edino izhodno pomorsko točko severozahodnega dela naše države — Reko — in da je storila vse, da bi ta del naše države privezala gospodarsko na sebe. Gospodarskim osvajanjem pa sledi politična. Ne da se zakriti dejstvo, da je neugoden izid koroškega plebiscita tudi delo Italije, enako tudi neugodne granice v Albaniji itd. In istočasno ko povdarja Italija neizmerno svoje prijateljstvo do nas in sklepa prijateljske pogodbe z nami, polagajoč temelje svojega gospodarstva tudi na vzhodni strani Jadrana in kažoč naši državi pot na Solun in vzhod, istočasno sklepa z državami, preko katerih gre ta pot, tudi prijateljske zveze, zagotavljajoč jim vso svojo pomoč v varovanje njih interesov. In dočim kaže Italija svoje prijateljstvo do nas le v besedah in v tem, da ona jemlje, mi pa dajemo, kaže ista Italija do nas obkrožajočih sosedov dejansko pomoč, s tem, da jim daje posojila, da jih oborožuje, da jim gradi ceste, železnice, luke. In nekako čudno vodijo vse te ceste in železnice vse na — mejo naše države brez gospodarskih interesov. In isto vidimo tudi v Veneziji Giuliji, od Reke pa gori do Rateč. In baš Italija je bila tista, ki je ob določitvi mej povsod podpirala — naše sosede.

Ti in podobni pomisleki se porajajo v nas te dni, ko sprejema Narodna skupščina tkzv. nettunske in beograjske konvencije, to je pogodbe med nami in Italijo, s katerimi se na predpostavki odkritega medsebojnega prijateljstva ustanovljajo medsebojni odnosi na gospodarskem, prometnem, železniškem, poštnem konzulnem in pravnem polju tam, kjer se stikajo interesi obeh držav ob nenaravno potekajoči meji in kjer bi lahko nastala nasprotja. Vzpričo politične svoje preponderance in od Italije namenoma zveržene meje je odnesla Italija levji del, dasi prinašajo sicer konvencije tudi nam nekaj koristi. Dobro je to, da so časovno omejene: na pet let. Med tem časom bo njih vrednost na obeh straneh praktično preizkušena. Preizkusilo pa se bo v tem času še nekaj: notranja vrednost italijanskega prijateljstva. S.

Boj za kočevarske kroglice.

Kočevje, dne 22. junija 1926.

V 14. in 15. stoletju so grofje Ortenburg siloma naselili po pustih težko dostopnih hribih, ki leže med Črnomljem, Čabrom in Žužemberkom, nekaj sto upornih in na izgnanstvo iz domovine pomiloščenih kmetov iz južne Nemčije. Doline tega hribovja so bile že poseljene s Slovenci. Nemški režim v zvezi s to naselitvijo pa jih je prilagodil novim kolonistom. Le še imena rek, gora in posameznih vasi ter tip naselbin svedoče poleg rodbinskih imen o prvotni slovenski zemlji. Iz tako zlitega ljudstva obeh narodnosti se je razvila posebne vrste govorica, ki ni ne nemščina in ne slovenščina. V njej prevladuje srednjeveški od novih kolonistov prinešeni dialekt s kakimi 70%, dočim je 30% besedi slovenskega izvora. To mešano ljudstvo se imenuje po glavnem kraju in središču uprave Kočevje — Kočevarji. Avstrijska statistika jih je naštel 18.000 —, pri čemur so štel skoraj vse med Kočevarje doseljene Slovence za Kočevarje. Deloma vojna, deloma močno izseljevanje po prevratu, deloma štetje po poreklu in narodni zavesti je pa skrčilo število Kočevarjev na 12.000 — pri čemur je pa pripomniti, da jih je najmanjše toliko tudi po svetu, zlasti v Ameriki.

Kočevarsko ljudstvo je interesanten pojav za folklorista in etnologa. Ljudstvo samo po sebi ni napačno in je dobrodušno, marljivo v pridobivanju, vendar bolj z glavo kot z roko, zlasti za težko delo ni niti fizično sposobno niti nima veselja, pač pa je Kočevar dober trgovec, kramar. Slove kot krošnjariji, vendar jih pa ne spremlja slava šegavega humorja kot njih sosede Ribničane z leseno robo, dasi brez humorja tudi oni niso. Narodnostno so se do devedesetih let preteklega stoletja počutili za Kranjce ter so živeli v najlepši slogi s Slovenci. Ljudska šola je že preje uvedla med nje književno nemščino; vendar ni našla posebnega odmeva. Prevladovala je povsod kočevščina. V devedesetih letih pa je nastopil preobrat; povzročili so ga tujerodni profesorji tukajšnje takratne nemške gimnazije. Ti so jeli sejati med kočevarsko ljudstvo vsenemškega duha, buditi vsenemško svest. Kmalu so dobili pomagače v uradništvu, zlasti pa v učiteljstvu. Priskočila sta na pomoč šulferajn in šulmarka in na Kočevsko se je jelo importirati najhujše glasnike vsenemškega nacijonalizma. Ti so se vrgli zlasti na doraščajočo mladino in naskoro je postalo Kočevje z okolico leglo najbolj strupenega pangermanskega nacijonalizma. Od Slovencev se je zahtevalo, da pošiljajo svoje otroke v nemške šole in to so tudi morali. In poturice so postali hujši od Turkov. Vsakega narodno zavednega Slovenca se je preganjalo, v družbi špikalo, po možnosti izključevalo iz družbe in še celo od javnih prireditelj, uradnike slovenske narodnosti denunciralo, nalašč provociralo, napadalo itd. Kočevarjem na čast bodi povedano, da oni pri vseh teh stvareh niso bili inicijatorji, ampak priseljeni Nemci in pokočevarjeni Slovenci. Ti so še danes najhujši. Boji in poboji iz let 1908 do 1911, z demoliranjem Slovenske Hranilnice, udušitvijo slovenske ljudske šole, razbitjem Izobraževalnega društva itd. so še v svežem spominu. Iz take šole in ozračja je izšla sedanja kočevska generacija do 60 let.

Človeško umljivo je, da je prevrat leta 1918 ljudi gori opisane mentalitete težko zadel. Marsikdo od njih se je zaprl v sobo in po

cele dni ga ni bilo na izpregled. Pogumnejši, zlasti pa frontni oficirji in vojaki, so pa mislili na odpomoč. Toda njih načrt „Kočevske republike“ ni prišel preko prvih otroških začetkov, ki jih je razbila trda pest „Narodnega Sveta“ v Kočevju, ki je še pred prevratom stvoril na Kočevskem enotno slovensko fronto in zavzel takoj vladajočo pozicijo. To pozicijo so Slovenci do danes obdržali, odstopivši seveda državi, kar je državnega, toda podprli so to svojo pozicijo samoupravno, gospodarsko in organizatorično. In kar je posebne omembe vredno: vse slovenske stranke postopaj v Kočevju enotno zavzima joč istočasno koncilijantno stališče nasproti vsem Kočevarjem kot enakopravnim državljanom, ako hočejo sodelovati, in dajoč jim, ker so sposobni, tudi najčastnejša mesta.

Mlajši Kočevarji šulmarkovske šole konsekventno odklanjajo sodelovanje v korist občine in okraja. Njih taktika je taktika opozicije, vznemiravanja, kričanja in napihovanja, da obračajo tako pozornost kočevskega kmeta nase. Žive še v predvojnem duhu. Niso ničesar pozabili, pa tudi naučili se niso nič. V kočevarskem kmetiču, ki je izšel iz šulmarkovske šole, vzbujajo nacionalne od šole mu vcepljene inštinkte, delajo s terorjem, bojkotom, pa tudi pestjo. Na ta način drže skupaj kakih 1200 kroglic.

In po teh kroglicah se skominja župniku iz Dolenjevasi pri Ribnici ter poslancu SLS Škulju. Mož je po slovenskih občinah vsled svoje politične neresnosti izgubil toliko tal, da s slovenskimi kroglicami ne bo nikdar več izvoljen. Že pri zadnjih volitvah so mu le nacionalni Kočevarji rešili mandat. Ker to uvideva, se prilizuje na vse mogoče načine Kočevarjem. Po kočevarskih vaseh, kjer je včasih držal slovenske sestanke, drži sedaj shode kočevarskih kmetov v takem duhu, ki bi delal čast vsakemu zagrizenemu nemškemu nacionalcu. On se identificira z zahtevami najhujših Nemcev v okraju. Ker se pa boji slovenskih pesti, jemlje stalno na svoje shode od srezkega poglavarstva Kočevje komisarja — somišljenika. Tako je na eni strani varen, računajoč na ev. orožniško asistenco, na drugi strani pa dobivajo njegovi shodi vsled navzočnosti quasi zastopnika vlade videz, da se država in vlada s Škuljem strinja. In ker mlade Kočevarje najbolj boli, da imajo Slovenci z zmernimi Kočevarji v rokah velefinanco, se je odločil Škulj, da jim tudi tu pomaga: S pomočjo „Zadružne Zveze“ v Ljubljani odpro Mladokočevarji te dni svoj lasten denarni zavod „Hranilnico in Posojilnico“, zadrugo z neomejeno zavezo. Da je pa pomogel nemščini do veljave v kočevskih uradih, se pa itak Škulj sam hvali.

Tako vpadajo nam kočevskim Slovincem pri silno važnem našem delu slovenski zunanji „politikarji“ v hrbet er razdirajo to, kar mi s silnim trudom vstvarjamo. In to vse radi preljubih kroglic. Ali ne čutijo, v kako sramotno politično hlapčevstvo postavljajo s tem svojo osebo, nas kočevske Slovence pa v naravnost mučen položaj?

Obstojajo meje, katerih tudi za ceno kroglic ne sme nihče prekoračiti. Da je temu tako, bodo naskoro občutili tudi oni, ki kramarijo v svojo osebno korist s kožo in interesi kočevskega Slovenstva.

Iz NRS.

Velik manifestacijski shod Narodne Radikalne Stranke se je vršil 12. in 13. t. m. v Mariboru. Udeležilo se ga je veliko število prvakov iz NRS iz Beograda, kot pred-

sednik kluba poslanec NRS Ljuba Živković, podpredsednik Narodne skupščine Dr. Subotič, minister na r. Velizar Jankovič itd. Shod je javno dokumentiral, da vrste NRS v Sloveniji vidno in solidno naraščajo. Kot se čuje, se vrši jeseni podoben shod NRS v Ljubljani.

Laško. Ob priliki velikega manifestacijskega zborovanja NRS v Mariboru smo tudi pri nas prav slovesno počastili prvoboritelje radikalne stranke s tem, da smo jih na kolodvoru pozdravili. Beograjski brzovlak se je dalje časa ustavil pri tjavažnji v soboto 12. junija. Ob tej priliki so odlične goste pozdravile trobojnice na tovarni Kamenit, kopalnišču Terma in na Humu. Nedeljskega zborovanja se je od nas udeležilo 9 članov, iz laškega sreza pa skupno 58 radikalov.

Laško. Na svoji odborovi seji dne 8. junija t. l. krajevne organizacije NRS se je soglasno zaključilo, da se ustanovi „Posojilnica in hranilnica za laški srez“, ker če hočemo širiti idejo stranke, moramo imeti financijelno podlago, da se ljudem tudi pomaga.

Tedenske vesti.

Osebne vesti. Od 10. do 13. t. m. je pregledal poslovanje kočevske realne gimnazije in okoliških šol šef prosvete za Slovenijo, gospod Dr. Dragotin Lončar iz Ljubljane. Oglel si je tudi prostore „Dijaškega doma“ ter njegovo poslovanje in naprave. O vseh teh zavodih in napravah ter vršenju njih delokroga se je, kot slišimo, izrazil gospod prosvetni šef jako laskavo. Gospod prosvetni šef je stopil povsod v dotiko tudi z lokalnimi faktorji ter je s svojim umevanjem ljudskih prosvetnih potrebščin in svojo ljudomilostjo napravil povsod najboljši vtis. — Za strokovnega šefa Auerspergejevega veleposestva na Kočevskem s sedežem v Kočevju je imenovan gospod ing. Franjo Štiglic, ki je svoje novo odgovornosti polno, pa tudi častno mesto že nastopil. Gospod ing. Štiglic je služboval na veleposestvu kneza Auersperga v Kočevju že pred par leti. Njegovo imenovanje je pozdravilo vse prebivalstvo brez razlike strank in narodnosti. Knez Auersperg je s tem simpatičnim imenovanjem pokazal, da je dogodkom in teku časa kos. — Umrla je v Kočevju gospa Marija Verderber, r. Braune, soproga pred 2 leti umrlega Josipa Verderberja, hotelirja in za razvoj mesta Kočevje velezaslužnega moža. Dosegla je visoko starost 83 let. Naj počiva v miru, preostalim pa tudi naše sožalje. — Izvanredna nesreča je zadela velegledno rodbino gospoda podpolkovnika Viktorja Andrejko, sina znanega slovenskega pisatelja Jerneja Andrejke v Ljubljani. Dal je cepiti edinega sina Marka proti škrlatici, na kar je dobil pravo škrlatico in od njega tudi sestra gimnazijka, ki ga je stregla in sta oba umrla. Ta tako tragični slučaj je pretresel prebivalstvo cele Slovenije in z nesrečnim očetom in njegovo rodbino sočuvstvuje vsak, ki ima količkaj srca. Gospod Andrejka je prepričan, da leži vzrok v lahkomišelnosti strokovnih krogov, ti slednji pa zatrjujejo nesrečni slučaj.

Poročila se je gdč. Natalija Petrovič, knjigovodkinja tvrdke „Tekstilana“ d. d. Kočevje z gospodom Stanko Bavdekom, uradnikom srezkega poglavarstva v Brežicah. Obilo sreče!

Nov list gospodarske tendence izide te dni v Kočevju. Kot slišimo, se bo ime-

noval „Wirtschaftliche Rundschau“. Izdajali ga bodo oni nemški krogi v Kočevju, ki mislijo, da se v našem političnem okraju preveč politizira in premalo — gospodarsko dela.

Na državni realni gimnaziji v Kočevju, ki bo štela v šol. l. 1926/27 vseh 8 razredov, se bo vršilo vpisovanje učencev za l. razred dne 30. junija od 9. do 11. ure. Učenci naj se zglase v spremstvu staršev v ravnateljstvu pisarni in naj prinesejo s seboj obiskovalno spričevalo in krstni list. Vnanji učenci se lahko prijavijo tudi pismeno. Sprejemni izpit bo 1. julija. Oddaljeni učenci se morejo vpisati tudi še ta dan od 8. do 10. ure. Točno ob 10. uri bo pismeni izpit, ustni pa popoldne.

Z gimnazijo v zvezi je krasno se razvijajoči „Dijaški dom“, ki bo mogel sprejeti v novem šolskem letu večje število novih gojencev.

Hkrati z vpisovanjem se bodo sprejemale tudi prijave za „Dijaški dom“.

Dopisi.

Kočevje. V soboto dne 19. t. m. so netrudljivi kočevski igralci uprizorili v hotelu Trst pod vodstvom g. Z. Štolfe igro „Moč uniforme“ ter so v do zadnjega kotička zasedeni veliki dvorani navzočim obiskovalcem pripravili dokaj pristranskega smehu in zabave. Zlasti krojaški pomočnik Milek in njegova Lizika sta izvabila cele salve smehu, ob nekaterih ljubkih popolnoma naravno igranih scenah pa naravnost napeto pozornost. Nič manjšega vtisa ni napravil originalni hlapec Jernej s svojo škofješko nedosegljivo izgovarjavo: „Min' je vsijen“. S tem pa ni rečeno, da bi ne bil krojač Cvirn s svojo jezikavo ženo Agato na mestu. Igrala sta tako odlično svoje vloge, kot bi bilo zares. Kot da nista bila prvokrat v teh vlogah! Da je župan Jelen s svojimi občinskimi svetovalci storil svojo dolžnost, se razume samo po sebi. Enako tudi jud Majer in eksekutor. Facit: bil je prav prijeten večer in upamo, da nam naši igralci za jesen pripravijo zopet kaj podobnega. — Igrali so prisostvali tudi višji častniki naše armade, ki se slučajno mude v Kočevju, med njimi tudi dva generala. Tudi oni so se takoj vživeli v kočevski naš milje in se prav dobro zabavali.

Dolenjavo pri Ribnici. Naš župnik Škulj, tokrat po milosti kočevskih nemških nacionalcev še poslanec SLS, ima po svojih shodnih najslajše besede za ljudstvo. Po oddaljenih hribovskih vaseh mu ljudje še verujejo, da si vrste njegovih volilcev sumljivo krčijo, kar so pokazale zadnje volitve. V naši občini pa, kjer fajmoštruje, pa že od nekdaj ne vživa polnega zaupanja, ter ima stalno opozicijo. Najbolj inteligentni posestniki itd. nimajo v njega zaupanja. Škulj je mislil, da bo opozicijo

proti svoji osebi strl, ako vrže za našo občino in celo ribniško dolino velezaslužnega Ignacija Merharja z županskega stola, na katerem je v največjo zadovoljnost občanov sedel nad trideset let ter nad vse požrtvovalno opravljal vse občinske in druge posle ter bil res pravi oče občanov. S pomočjo gotovih nesamostojnih ljudi se mu je posrečilo, da je dobil par glasov večine in da je bil za župana izvoljen Škuljev kandidat Karl Kromar, ki zvesto vse stori, kar Škulj poželi, toda občina je morala na Škuljevo priporočilo takoj najeti dragega tajnika, ki jo je, kot znano, popihal z veliko svoto denarja. Sedaj se hoče Škulj postaviti za občinsko hišo, ki naj se sezida. Vtepel si je v glavo, da mora stati ob dolenjevaški Bistrici, tam, kjer imamo mi dolenjevaški občani že skozi stoletja svoje vrtno grede. Na teh gredah je zelo rodovitna prst. Vaščani smo se vedno skušali, kdo bo imel lepše seme, salato, zelenjavo itd. Tekom rodov se je posrečilo, da so nekateri privzgojili izvanredno fino repino, kapusovo in salatino seme, s katerim so kupčevali daleč po svetu in dobili zanj lepe denarje. Te vrtno grede smo kot običajno zasadili tudi letos. Nankrat je začel Škulj nagovarjati ljudi, da naj odstopijo te vrtno grede, da se zgradi na njih občinska hiša. Ko so se ljudje branili odstopiti najrodovitnejše kose svoje zemlje, jih je povabil v županovo gostilno, kjer je dajal za vino. To je nekateri že omehčalo, kakih 20 pa ne. No in te se je odločilo streti s silo. Dne 31. maja je najel župan Kromar mlade fantiče, ki so po njegovem naročilu udri v mirno posest gred, razmetali ograje in jih deloma odpeljali, na fine izbrane sadeže se je pa zakadila živina in danes so te vrtno grede živ spomenik načina Škuljevega delovanja za ljudstvo. S tem pa seveda stvar še ni končana.

Prigorica pri Ribnici. Našo vas je zadela nesreča silnega požara, da je 21 posestnikom zgorelo vse. Bajse se je nato osnoval poseben odbor, ki nabira milodare. Mi o volitvi tega odbora nič ne vemo. Tudi oni ne, ki so bajse notri. Pa ne, da bi bil cel odbor finta, za katero se skriva poslanec Škulj? Enkrat je podpisan Škulj kot predsednik, enkrat župan Kromar, ima pa vse Škulj v rokah. Torej gospod Škulj: Kaj je z odborom? Kdo ga je volil, kje in kedaj? In kdo prejema in razdeljuje denar. — Več prizadetih.

Rimske toplice. 16. majnika t. l. smo pri nas imeli veliki SDS cirkus. Kar je lezlo in kar se uklanja demokratični komandi ter kogar žene „firbec“, je prirajžal. Saj so naznanili povabili, da bomo videli Dr. Žerjava, ker ga pa ni bilo, menimo, da je „zbolet“. Pač pa je prišel poslanec Dr. Pivko, ki je silno udrihal po „centralistični Narodni Radikalni Stranki“, ki je kriva vsega zla v Sloveniji. Hvalil je, da je edini „vsezna“

SDS. Mislili smo, da imamo pred nami izrazitega avtonomista klerikalca. Stavimo na gospoda urednika uljudno prošnjo za pojasnilo, če ta gospod poslanec v Beogradu tudi tako brezobzirno napada Radikale kakor jih je pri nas?

Gospodarstvo.

VI. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, ki se bo vršil od 26. junija do 5. julija 1926, naj bo zopetna manifestacija slovenskega in jugoslovenskega gospodarskega življa. Slovenija je pač v Jugoslaviji industrijsko najmočnejša in njeni vel sejm, zrcalo procvita njenega gospodarstva, obrti in trgovine, so vsakokratna reprezentanca jugoslovanske industrije, obrti in trgovine ter njenega napredka. Kakor druga leta bodo tudi letos na ljubljanskem velesejmu zastopane trdke skoro vseh evropskih in deloma izven evropskih držav. Na vsak način bo pa letošnji velesejem najpomembnejši, kajti nudi bo v pogled vse panoge zadnjih tehniških novosti. Kdor ima količkaj smisla za gospodarstvo Slovenije in države in komur je količkaj za izboljšanje trgovskih odnošajev, mora posetiti letošnji velesejem. Ogle dal si bo lahko specialno razstavo „Slovenske žene“ in poučno strokovno urejeno Higijensko razstavo. Za obisk velesejma so preskrbljene vse ugodnosti. S permanentno legitimacijo, ki stane 30 Din, je združena ugodnost polovične vožnje na vseh vlakih in brzovlakih. Legitimacije se dobe pri velesejmski blagajni in vseh večjih denarnih zavodih in trgovskih korporacijah. Obiskovalec velesejma s permanentno legitimacijo naj si kupi pri odhodni postaji celo vozno karto in jo naj obdrži. Povratek mu je brezplačen s potrjeno legitimacijo. Družini so na razpolago posebne družinske vstopnice po Din 20 s pravico enkratnega obiska za tri osebe. Navadna dnevna vstopnica za eno osebo in enkratni obisk pa stane Din 10.

Permanentne legitimacije se dobe pri denarnih zavodih.

Član upravnega sveta Merkantilne banke d. d. Kočevje je tudi gospod Ivan Klun, veleindustrialec, predsednik Posojilnice itd. v Ribnici, katero ime je v poročilu zadnje številke vsled tiskarskega škrate izostalo.

Velesejem je institucija, ki po svojem ustroju skrbi za trgovska zblizanja in ki nudi skrbno organizirane razstave, ki seznanjajo obiskovalce z najmodernejšimi pridobitvami vseh vrst gospodarskega značaja. Posebej bo v letošnjem letu preurejena higijenska razstava, zanimiva in pomembna razstava „Slovenska žena“. Uprava je letos znižala permanentne legitimacije na 30 Din. Kakor druga leta tudi letos nudi legitimacija polovično vožnjo na vseh naših železnicah. Družinske vstopnice za tri osebe in sicer za enkratni obisk velesejma se dobe za 20, običajne za enkratni obisk posamezni osebi pa za 10 Din.

Glavnica . . . 3,000.000 Din
Rezerve proti . . . 700.000 „
Stanje vlog ca 20,000.000 „

Brzjavni nasl.: Merkantilna

Telefon interurban:

Kočevje št. 3 - Ribnica št. 4.

MERKANTILNA BANKA

centrala KOČEVJE, podružnica RIBNICA

kupuje in prodaja dolarje in druge valute, vrednostne papirje, srečke itd. Izvršuje nakazila in vnovčenje v tu- in inozemstvu. Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča posla. Zveza z Ameriko.

Je dragevolje strankam na razpolago brezplačno z informacijami glede kateregakoli denarnega posla.

Obrestovanje vlog do dneva pologa do dneva dviga:

brez odpovedi . . . 5%
na 1 mesečno odpoved . . . 6%
na 3 mesečno odpoved . . . 7%
na 6 mesečno odpoved . . . 8%

Rentni in invalidski davek plača banka sama.

Uradne ure: od 1/29. do 12. predpol. in od 3. do 5. ure popoldne.

Godbeniki, kateri so že igrali pri kaki godbi na pihala (Blechmusik) oziroma znajo igrati kakšen pihalni instrument (Blasinstrument), se prosijo, da se v svrhu eventualne ustanovitve Mestne godbe v Kočevju javijo od 1. do 2. ure ali od 6. do 7. ure zvečer do 30. t. m. pri N. Loboda, Cerkevna ulica 48 v Kočevju.

VABILO

na IV. redni občni zbor

ki ga bo imela Merkantilna banka v Kočevju dne 29. junija 1926 od ednajstih v bančnih prostorih v Kočevju.

Dnevni red:

1. Poročilo Upravnega sveta o delovanju leta 1925.
2. Poročilo Nadzornega sveta o delovanju leta 1925.
3. Odobritev zaključnih računov za leto 1924 in podelitev absolutorija Upravnemu in Nadzornemu svetu za delovanje v letu 1925.
4. Sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
5. Volitev Nadzornega sveta.
6. Eventualia.

Po § 15. družbenih pravil upravičuje posest 10 delnic do enega glasu. Pravico glasovanja imajo delničarji, ki založe pri blagajni našega zavoda v Kočevju ali pa pri naši podružnici v Ribnici navedeno število delnic najkasneje šest dni pred občnim zborom.

Izdaja za konzorcij in urejuje Pavle Homan, Kočevje.
Tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Kdor prodaja ali kupuje posestvo

se naj najprej informira pri podjetju „Posest“ v Ljubljani ali Koncesionirani splošni posredovalnici v Kočevju.

Čevljarski mojster

Matija Štefančič

se je preselil iz Ljubljanske ceste v Gorsko ulico št. 118 (Bauer) v Kočevju, ter se svojim odjemalcem toplo priporoča.

26. junija do 5. julija 1926.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja

VI. ljubljanski

mednarodni vzorčni
velesejem.

Najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava naše države.

Zbirališče trgovcev, obrtnikov in industrijalcev. Razstavjalci so samo prvovrstna podjetja — cene brezkonkurenčne.

Najugodnejši ogled in nakup vsakovrstnega blaga. Permanentna legitimacija upravičuje do 50 odst. znižanja na vseh vlakih (tudi brzovlakih razun S.O.E.) Cena 30 Din.

Najcenejša prilika za izlete in obisk alpskih krajev in kopalnišče divne Slovenije. Tehnične novosti. Razstava „SLOVENSKA ŽENA“, HIGIJENSKA RAZSTAVA.

Stanovanja preskrbljena.

Legitimacije se dobe v denarnih zavodih, gospodarskih društvih, potniških pisarnah itd., itd.

P. n. potnikom in posetnikom Celja ter celjskemu meščanstvu se priporoča

kolodvorska
restavracija Celje.

Prvovrstna kuhinja. Izborna štajer. vina.

Valter Hobacher
restavrater.

Koncesionirano špedicijo in prevoznistvo

∴ v Kočevju št. 191 ∴

pričnem s 1. junijem t. l. in hočem izvrševati po naročilih vsakovrstna v to spadajoča dela po najzmernejših cenah na kočevskem kolodvoru. Imam v to dobro prevozna sredstva in suha varna skladišča.

Priporočam se gg. trgovcem in privatnikom za tozadevna cenj. naročila

Henrik Hönigmann.

P. t. potnikom in posetnikom Kočevja, ter cenj. meščanstvu se priporoča

HOTEL „TRST“, Kočevje

Prvovrstna kuhinja. Najboljša vina.

Sobe za tujce. — Avtogaraža.

J. Klemenčič
hotelir.Anton Bizjak, čevljarska delavnica
Borovnica

izdeluje in oddaja svoje čevljarske izdelke zlasti moško trpežno obutev najceneje.

ZOBNI ATELJE
BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke Peter Petsche
izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela. — Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone, umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

CENE IN DELO BREZ KONKURENCE!

Pozor!

Poljedelci in obrtniki!

Pozor!

Brezkonkurenčno si nabavite Vaše potrebščine, kakor: železo, pločevino, žičnike, žico, štedilnike, razno kovaško, ključavničarsko, mizarstvo in drugo obrtniško ter poljedelsko orodje, barve, razne lake, bencin, olje, firnež itd. Poljedelski stroji, razni plugi, brane, slamoreznice, mlatilnice, čistilnice pri stari na novo urejeni tvrdki

Fr. Göderer nasl. FR. HUBER, Kočevje.

Zaloga najboljšega cementa in drugih stavbenih potrebščin.

Zaloga smodnika in vseh drugih lovskih potrebščin.

DIJAŠKI DOM
KOČEVJE.

Največji tovrstni internat Jugoslavije.

Prvovrsten internat za srednješolsko učečo se mladino pod pedagogičnim vodstvom in nadzorstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Krasna igrišča. — Smrekovi gozdovi. — Lastni vrtovi. — Lastna ekonomija. Popolna prvovrstna oskrba. Nizke cene.

STEVILO MEST OMEJENO NA 120 GOJENCEV.

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Stanje vlog dne 1. januarja 1926:
Din 19,117.539/23

Obrestna mera za hranilne vloge (brez odbitka rentnega davka) 5%
Obrestna mera za hipoteke 8%
Obrestna mera za menice 12%

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 11. ure dopoldne in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.